

Hoeselt. Q. 77. (St.)

1. a:ds hins mo spe, lvr xi:n zinsa-of:
xi:nzr-barj
2. mona kumaro:et es do bluma sint bsp:ton. 24. he: his zo le: van alang mo le:t kre:ga:
gieten = sdn (= schudden) - of: gi:tⁿ (zelden)
of: goke: ga: ofwel: he: es zo le: vanal mo
gebruikte).
3. alsoe:rl-of: nau-of: hoe:Untend: X grena
4. ale:n nu:mer mit maf:n:
4. gro:vn:es le:stox waer:rk
5. vptatseep kre:xtⁿ-of: kre:gara besmolt
broit
6. den timerman-of: do se:in wirker: his
nsplenstar in hins veoy
7. da:se:psman le:rgda zan lipen:of:
8. in dad fabrig es niks to xi:on
9. komdziek haert mo hins
10. b*o*:e^s-seengus xi:r gl*o*ezkar be:z-of:
xi:r pentⁿ le:z - funs
11. bran:vtwe: kilo h*o*ekn- a h*o*esk*r*
11. kri:ks (= sleepruimen)!!
12. xi:ba mitan ve:in vondre: i:ter we:*r*
a:u:b*o*droen*k*n
13. he: badre: gdr mix met on sterk-of:
mo knapd (verouderd)
14. ix hap san kni: g*o*ri:n
15. v*o*est*u*vat j*o*nt nime. v*u*rl govi:rt-of:
gohe: ga: of: gofer
16. ix ben ble:i a*u*xni mit h*o*n met xag*u*n
bin
17. ix habet ni g*o*d*e*, nt-xy: - of: h*o*ce:do*r*
18. we h*o*ist x*o*dt - d*e*: w*o*: duv*o*: n*o*mp*e*
19. sp*o*en - sp*o*en g*o*w*o* - sp*o*en ab*o*sl - of: op*o*n
20. m*u*ib*s* (met of zonder klip) - en p*o*ts (zonder
klip) - ba:*u*-ba:a:*b* (zwoel) - var*v*oe*t* (oud').
- m*u*e: - m*b*em. ma:mp*o*jon - m*h*o:*X*-ma
kwa:k*f*ruu*s* - mo pi:pol
21. de: h*o*el x*o*dt he:lo buil oine:n - of: dan
he:lo buil onsta**buuva**!! v*o*:xtⁿ-de w*a*rt w*o*rel*d*!!
22. ix salux pi:la ge:va
23. en*sla*:nt lyt x*o*rla: si:*p*ⁿ 2. f*o*re:ka
24. he: his zo le: van alang mo le:t kre:ga:
of: goke: ga: ofwel: he: es zo le: vanal mo
gole: to gawis
25. gefmix twe: bre: ste:n
26. dadmonymen t*o*p: duv*o* nim*z*
27. de: man his² le: vo we:na gro:ton he:z
28. dandy: val es ni enden hi: mal ble:vo
|| testardy: val ||
29. da:suvelkenor xi:n mita me: star nu:vo
da:ze: gawis
30. ix han tu*x* ni ko: mo e: / x*o*rr*o* b*o*n
31. da:besn dre*nk*o gan le: zuut me:l
32. he: han i wirko qu*u*n - he his he:le:ri
33. stig en*z*ana stach end*e*. b*o*:s*o*m
34. ne:n mita ke: gels joest ni mi gaspelt
35. he: ix h*o*ba:ltwe: kerlv*o*x:arups
36. de:ri:pe:res ni re:*i* - duv*o*xitnug*o*n
wito h*o*ce:n *z*n
37. x*o* z*o*nt fe*ld*en - of: x*o*in vurt nut fe*lt*
38. x*o* his han j*o*es x*o* gelt ha*lp*en up*o*:kr
39. he x*o*lat no:t we:*r*it breng*o*
40. x*o*sta hilafan*r* m*o*lok h*o*er*o*t
41. da:man mu:t x*o* we:*r*if b*o*serma // v*ro*:
(vrouw) - firma (concl'schermon)!!
42. en da:seldz x*o*ph.mn - of: x*o*wn*m*ⁿ (jonger)-
i*sp*^e*rl* - of: i*sp*^e*rl*ek (jonger).
43. he his x*o*rl kal umator st*o*tag *z*s
44. NE: - of: VE: le*o*l. mu:ta duv*o* da:hilafan
hab*o* er*ng**o* da:na*r* hilaf
45. he:*T* labens dat bidup*l*tan // he:*T* (term
kaartspeel)!!
46. ux*o*met*s* er*o*ridaz*r* ver*z*ha - of:
alanses - of: aran das
47. x*o*sp*o*ys v*o*rtwe: i*lt*ta v*o*rt*m*wid*o*sp*o*
wid*o*

48. den hoveni: r zal da bē: m grifsln
 49. dyt joesta vinstar ensta: u
 50. brag ent le. g virda joesta mrs. of da
 vryxmis. da ho: mis. of: ho: xmis (jonger)
 st luf
 51. bitspre: - hwa. hryse: r - uitbreiden,
verbreiden niet gebruikt. grader m: ho:
 vjrel m: ho: mis au tare: n - goj: n. of:
 mis bre:n. m briteram me:z en
 52. dat we: r f hi: hz huzt huzt
 2: fme: r: n
 53. xne no: e der heim xis juver lank nu
 suvel lu:t: gvin
 54. ix habtam: fkeruj: n rolo: zt lenx: t
 wister ta gvin
 55. no: el vjezen xi: dzo ni vjrls: in de: zt
 ha: nt
 56. jida put xeni vjrl wjost
 57. da zw: stuz. of: st: - be: i dan. of: lerysdan
 hu: vrs
 58. en mijedexat nu: t ha: t ftr: t priko
 59. de: r: ha: s xiva kluur lixwz
 60. a brugat piceddin xens stat
 61. vrygor. of: enden te: r: t. hu: mdz: x he: r:
 also ju: v: r nu da hizmas
 62. da ps: etor za: das liven he: r vulmog zo
 63. zo zu: x mix wo: l merz za: t niks bigo mix
 64. dorwvi: lme: zon. of: jonger: da zwilmerkz
 tylen gu: strax ko: m: n
 65. guj hoe: g: n ni toe: g: n
 66. E: tsor gan ke: s
 67. Xens motoe: r es koput - ha stick fas. of:
 ha lig en pan
 68. tereno waermen d: x: awis enterozo zet
 urvent || za: x (zacht, weinig gebruikt)||
 69. dad me: ka lyp upson blo: or vyt: t. of: lyp
 ber: zas
70. duv xon buren han || bussa - ba: son
 ur bp: gsn. of: jonger: bre: k: on ur bp: g: n||
 71. ix wvlads faktor: ons bri: f brux (ouder)-
 of: bra: x (jonger).
 p. ix hnp hat pe: r: n. of: ix hnp pe: r: n: in
 mm hat
 73. ix han mit xan e: vorress. of: mit x: m
 truwjess. munsen anguin || loc: ("leden, cui,
 veroudert")||
 74. nuve da hafe spans vat pjet in da na: u
 ha: r || v: r (=voor)||
 75. ix habts bits kuts van vvd da nu: n al
 fo. do: z: n vander h: ney = x: h swld: et
 xowis
 76. wedze gms 22. meker wuin: || buv||
 77. de: r: ro: x: n habt larj djs: n || ma duun
 (enkels.)||
 78. ix slp: f duvo ge: w: ut fan
 79. tking: ws: d: do: t e: zt. of: czat. kustn
 do: p: n || tke: nt (kind)||
 80. xan o: zan in xan o: gn. lo: p: n
 81. har duxtark is mita hafskonu: dr
 bas xagrin var bro: molto pliko
 82. duv xanspruct a: u: t: lidar
 83. a kat sm struyct u: upr
 84. da minss. of: da loe: y - rygo: niks a: nis
 as x: eld in re: gdm
 85. hanc mund is drp: x fan: dn dus
 86. de: we: x lyp kromp. dasnan angue: x
 turc
 87. ix huy ftr da kle: nns tymolkr
 88. da bug is xestvraa dren. of: m: z: m:
 huy into slick
 89. x: bits ws: d: lut mer: g: ut
 90. inde lumur isstat bits van al || dr
 ky: ls sj: (= sommer, is verouderd)||
 91. ma fstar mit x: t kring mikro

- 93 zig ens nu manen huet
 94. ix we: ni bo:x mu:b tyks ḡin
 95. mo: ky:lo: haler is xut frit bi:
 96 ix mu:s ussblu:st drenka vr staek
 ts jan: - of: ts fe:n:
 97 ix mu:t joeket:tan: of: hat fujor - endr
 stal v̄ern
 98. mo: bu:y: wais my:
 99. da m̄elkhu:r m̄gme gro:stan tu:
 100. de:r: būtarmelk is dan in x̄:r:
 si kom traixt mit: of: traixt be:
 101. VE: ro:rn da:e:pst kwinvalon inen
 u:
 102. duv. vil niks upim: of: jāvām-ta
 zig - t̄zana krekr
 103. he: kymp no: dan miny: ts lo:et
 104. in ita:lyr x̄in bærax ws: vy:z spæ:n
 105. dudz duv. up da:u:n
 106. ts bo:m habs ts stnk fonda brj:z:
 v̄o:etn
 107. ja m̄d ons nure ws f̄jls h̄i:ko:lo:ma:
 of: ko: mo: h̄i:ko:
 108. he: s fan l̄jvs ko: mo: mden guj: of:
 miden dike bus x̄e:lt
 109. da d̄p: r is fan ly: konx:t xomsk:
 of: jonger: ḡmuk
 110. o getrot: we:if: of: in getrot:da vro:
 mit: of: mu:b. hvin lap: of: hvin
 n̄e: " (jonger).
 111. ix h̄ip h̄i: gr̄o:ts x̄xet merit w̄is
 x̄na guj: kuvet
 112. da bro:er xi:at n̄x t̄dy:z is frit
 bo:n // bo:da br̄p:z is multo bekni x̄.n
 ("waar de brouwer is, moet de bakker niet
 zijn", spreukwoord: dronhaards hebben
geen honger).
 113. barka - ig bark - z̄ bark. he: bark.
114. barka - ve: barka - ig barka - of:
 verouderd! - ig bi:k - z̄ barka - of: z̄
 bi:k - he: barka - of: he: bi:k - ve:
 barka - of: ve: bc:k - v̄ba gebarka
 115. bi:rn - ig bi: - z̄ bit - he: bit - ve: bi:rn
 bi:rn - ig buv:et - ix h̄ipam gebuva:
 buv:et x̄.i o:k
 116. t̄za kle:n mer t̄za so:n - of: mer
 t̄za fe:n
 117. ja ku:nt he:i e:r kre:i genuptemært
 118. he: h̄i: ḡra:t atæcen mix h̄y: of: s:n
 mix h̄y: - d̄z ykm
 119. da m̄x x̄a:la he: gole:r khs: // meow:
 met (van m̄x) //
 120. duv. wvra ve:if pre:ts // enk: mo pre:ts
 121. v̄ner da:e:c:k lig v̄jle: kals - of:
 v̄jle: kals
 122. twister x̄al sefss - of: x̄al do:dak - of:
 x̄al drek - kuvko - tkurgal
 123. thuf is n̄x gy:rn - ts n̄x merz yys
 xomsk:
 124. majone:s m̄d: h̄ora m̄dn: e:duv
 125. dad br̄mko x̄al duv. l̄x: stx hvin wa:s:n
 126. da psto:r h̄i: guj: we:en
 127. v̄z: t ha:us is z̄if x̄biger
 128. da m̄lak sp̄:t a:u:t ts ku: hvin ce:tar
 129. da h̄astar l̄t fir da kro: sp̄se:rsen
 || kruisen (meow van kruis") - kro: kro:
 130. da b̄ir:rn van da kro: "w̄:ḡl b̄:gen
 onarbxowix
 131. x̄a haban m̄blo: in gy:rn gesl:go:
 of: goho:
 132. da sa:s is wadphn - fla:
 133. da sne: lig dik - // sne:rn (sneeuwen).//
 134. adzane: v̄xiblicn agu:n yxi:n h̄ip

135. ni. w po:rt foest na: " an he:l na: stat
||an na: " purvt (een nieuwe poort)||
136. d^tn-i^t du:nab-z^t dybt-h^t:dy:b^t-
v^t:du:nat-z^t dybt-^tdu:nat-i^t
d^tb-z^t d^tdat-h^t:d^tb-v^t:d^tnat-z^t
d^tdab-x^ti^t d^tph:nat-d^tph:(^tdat-d^tbar mer-
d^tph:^tz^tm^tr
137. do:p^tm-d^tpk^tle:b^t-of. do:pma:nol-of.
do:pma:nolha-do:p^tynt-d^tsulds.^tt^t
138. d^ts^tn-h^t d^ts-h^t d^trd^t-h^t h^t g^tds^tn
139. b^tin:-ix b^tin-z^t b^tnt-h^t:b^tnt-v^t:
b^tin:-z^t b^tnt-^tz^t b^tin:-b^tnt-
b^tnt h^t-of. b^tnt-^tz^t h^tp^t b^tnt
140. Locale Landmaten: m ry: (422m²) - m
ha:fry:-z^t b^tnt(-lo^t.) - z^t ha:f^t b^tnt
141. Locale Waternamen: d^t b^tik (: de Deme) -
d^t mvtwe:dr (gracht rond mot waarop in M.E.
kasteel stond) - d^t rumars: va b^tik (Romershovenbeek) -
d^t p^tne:lb^tik (Pennelbeek).

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is hu:solt-of (ouder, nu meest verouderd)
huisel

De inwoners heten: hu:solterz

Hun bijnaam is: djanhepers, jongeroek, djanhepers; spottenderwijs wordt gezegd, wanneer iemand overdriven te werk gaat: van va:rswe, j zo en huisel of djanheps (van verre lijkt te hoeselt de doornen happen).

Aantal inwoners op 31-12-1947: 4228

Gaastestedt. Hoeselt bestaat uit 3 parochies: Olt-hoeselt of Oud-hoeselt // a:t hui:solt // met als gehucht De Bys // d^t b^ter^t //, Hoeselt-dorp /st d^trop/ met als bijzondere wijken:
/d^tro:/bruk-bruk, b^tikslin-^throe^t-^tkunzsh. enden h^t: mal-tg^t: s^tors, do:w^testrutu:v^t-
vpt^tpa:s-mylabru^t /Droogbroek-broek, Bulking'slinde, Kruis-Tombroek-In de Lemel-Gonkeron,
Wijstraat, op de Pas-Molenbroek/. In de laatste jaren heeft er zich in het noordwestelijk gedeelte van Hoeselt een nieuwe parochie ontwikkeld, waarvan het centrum de Neder(straat) is historisch „Neder-rode“, /d^tni:rdor/. Tot deze parochie behoren nog buiten de Neder, het grootste gedeelte van de Groenstraat /gry:nstruvt/, het Melleveld /melde^tv^t/, de Koudenberg /d^tka:b^te^t/, de Leberg /opt^ter he:b^ter/, Het Rootje /try:rt^t/ en Overbos /d^tbr^tsha:nt/. De inwoners van het Pennel /ip:nel^t/ gaan meest in Romershoven naar de kerk, die van /d^tkle: / (de Klei) en /d^tz^tf/ (de Raaf) de Bevere.

In het dialect van de gemeente bestaan slecht geringe afwijkingen: Pennel is zeer gemengd (Romershovens spreken en Hoeseltse variante Neder), de Klei en de Raaf spreken als Beverst-West, de parochie heder spreekt met lichte afwijkingen zoals het dorp, zo haalt men gewoonlijk aan /gdrun^tken/ (Neder) voor /gdronyk^ten/ (Dorp), /kump/ (Neder) voor /kemp/ (Dorp). Olt-hoeselt spreekt eveneens een licht verschillend dialect, hr /b^tz:^tin/, Dorp en Neder /b^te:n/ (Beem). In een paar gevallen wordt trans gesproken, A.B.V. komt niet voor als huistaal. De bevolking bestaat voor het grootste gedeelte uit landbouwers, een honderdtal werklieden (Dorp), maar vooral op de Neder/vinden werk in de Luikse kolennijnen en metaalnijverheid, in mindere mate ook in de Kempense mijnen. Er zijn heel wat winkeliers en herbergen, een paar snoepstoeken, enkele groothandelaars in fruit (export), enkele zeggerijen en steenbakkerijen, een hopengetery.

Leeslieden: 1. Gielen Pierre; 43 j.; hier geb.; onderwijzer, heeft behalve zijn studiejaren steeds hier verblijven; V. van hier, M. van Vlaamselroot - spreekt meest dialect.

2. Snellinx Gerard; 17 j.; hier geb.; schoolor; heeft steeds hier verblijven; V. en V. van hier; spreekt meest dialect.